

ARHIVA +

Pekarsko-trafikantski turizam

Emir Imamović Pirke

čet, 11/09/2025 - 09:19

Kada bi, evo sada, Zagreb ostao bez svih, ali baš svih stranih turista, to bi dijelom osjetili hotelijeri, nešto više vlasnici apartmana, gradski proračun neznatno, a grad kao takav – kao zajednica, a ne skupina objekata različite namjene – niti malo

Foto: HINA/ Lana SLIVAR DOMINIĆ

*„Bolje jedno vruće pivo nego čet'ri 'ladna/ Bolje stara baba/
Ne vjerujte pjesnicima i političarima/ Bolje jedno vruće pivo nego
čet'ri 'ladna/ Bolje stara baba, nego djeva mlada“(Rambo Amadeus,
„Bolje jedno vruće pivo nego čet'ri 'ladna“)*

Rujanski je datum, bliži polovici nego kraju mjeseca. Takozvani udarni mjeseci za turističku sezonu u Hrvatskoj su prošli, većina je gostiju – posebice onih s djecom školske dobi – zaboravila plaže, skokove sa ilegalnih mula i duge šetnje rivama s pogledom na jahte milijunske vrijednosti.

Ni vrijeme nije idealno: od juga bubnja u glavi, teže se diše i gleda i oblake koji, kako je javio Državni hidrometeorološki zavod, donose obilne padaline, bujice i, u kombinaciji s neugodnim vjetrom, pijavice.

Ipak, u jednoj od dvije glavne ulice šibenske gradske jezgre, onoj, nazovimo je, glavnijoj, dakle Kalelargi, slučajni prolaznik ili prolaznica može kupiti sendvič, kroasan i komad pizze ako ima viška vremena. Ostali odustaju i od kupnje i od prolaska, birajući paralelnu ulicu poznatiju po starom nazivu Masna, nego po službenom – Zagrebačka.

Nitko, baš nitko, osim iscrpljenih prodavačica, u redu ispred pekare ne govori hrvatski. I svi su redom gosti koji godišnji odmor uživaju u ranu jesen, kada temperature ne prelaze 30 stupnjeva, noći nisu tropske, a dječji plač zvučna kulisa sunčanja.

Tek pet, ma niti toliko, minuta hoda dalje, u nedavno otvorenom restoranu čiji su vlasnici imali naizgled dobar i realnosti neprilagođen plan, zauzeta su tri stola. No, nitko tu nije na kasnom doručku ili ranom ručku. Piju se kave, vode i jedan sok od netom iscijeđenog voća.

Ideja je, ponovimo, bila dobra: apartmanski gosti – a u okolici i nema ničega osim apartmana i kafića – dolazit će na doručak, možda i na ručak, a na večeru svi koji žele biti na najposjećenijem gradskom trgu. Cjenici su, međutim, izazvali odbijajući efekt.

Prema službenim podacima eVisitora Hrvatske turističke zajednice, na cijelom je Jadranu ove godine zabilježen pad broja noćenja stranih turista. Istina, nije veliki – od dva do četiri posto – ali je trendovski, a zanemarivanje trendova u gospodarstvu je kao i u politici: prečac do pakla.

Zagreb, je li, nije popularna turistička destinacija, nema more i klapske večeri, srdelijade i utrke tovara, za šetnje Ilicom se ne ide na ubrzane dijete i ne počinje trenirati. Odjeća, uz ostalo, učinkovito skriva višak masnih naslaga. E, taj Zagreb, politički, gospodarski i kulturni centar Hrvatske, njen najveći grad u kojem živi oko četvrtine stanovnika države, nema obalne probleme: u njemu je, prema istom izvoru, zabilježen rast broja stranih turista. Domaće se, kako vidimo, pažljivo ne broji ni na jugu, niti na sjeveru.

Kada bi Tomislav Tomašević odlučio zabraniti prodaju rashlađenih pića trafikama, dućanima i benzinskim pumpama, potpora bi mu se, a i to možda, svela na 16 članova Upravnog odbora Možemo. Sedamnaesti je, naime, upravo zagrebački gradonačelnik.

Ukoliko bi svoju odluku obrazložio tako što bi rekao da želi povećati potrošnju u ugostiteljskim objektima i smanjiti broj pijanih turista u gradu, oporba bi tražila preispitivanje njegove radne sposobnosti.

“Jedan od zakonskih noviteta, koji bi uskoro trebao stupiti na snagu, jest zabrana prodavanja rashlađenih alkoholnih pića u turističkim središtima, što je već bilo u javnosti shvaćeno kao usluga ugostiteljima nezadovoljnima činjenicom da im dio prometa otimaju trgovine koje nude alkohol po znatno nižim cijenama. Tim će se zakonskim izmjenama, koje će ući u Zakon o trgovini od sljedeće turističke sezone, jedinicama lokalne samouprave omogućiti da na pojedinim područjima i u pojedinim vremenskim okvirima zabrane trgovinama prodaju rashlađenih alkoholnih pića. Takva bi odredba mogla ići na ruku gradovima poput Splita koji se već godinama žale da ljeti ne mogu živjeti od turista koji piju alkohol, povraćaju i uriniraju u samom središtu grada, pa bi ih ova zakonska odredba, navodno, od toga trebala odvratiti”, objavio je „Jutarnji list”, pozivajući se na izvore iz Ministarstva gospodarstva koje vodi Ante Šušnjar (Domovinski pokret).

„U teoriji nema razlike između teorije i prakse. U praksi – ima”, velika je misao Otta von Grunta, inovativnog člana grupe TNT, bivšeg pilot Luftwaffea i demobiliziranog poljoprivrednika, širokim narodnim masama poznatijeg kao Grunf.

U teoriji se, je li tako, činilo pametnim od drugog najvećeg grada u Hrvatskoj, Splita, napraviti globalno poznatu party destinaciju, a od Šibenika i Zadra mjesta masovnog turizma u kojima, više u prvom nego u drugom, dominiraju mlade obitelji u srpnju i kolovozu, dok je rujan za nešto starije i bogatije koji se ne žele sjećati agonije ljetovanja na koje se nose pelene i plastična galanterija za plažu.

U istoj toj su teoriji i mladi partijaner i od njih nešto stariji roditelji i oni što su s mladošću završili, trebali piti u mjesnim barovima, jesti

u restoranima s tradicijom ili otvorenim prije tri mjeseca, dok su pekare ostajale domaćima za kupiti kruh, trafike za novine i pumpe za napuniti rezervoar goriva. Praksa se, međutim, pokazala - točno kako je Grunf kazao - različitom od teorije.

Kada bi, evo sada, Zagreb ostao bez svih, ali baš svih stranih turista, to bi dijelom osjetili hotelijeri, nešto više vlasnici apartmana, gradski proračun neznatno, a grad kao takav – kao zajednica, a ne skupina objekata različite namjene – niti malo. No, kada bi se isto desilo na obali, osim u Rijeci, gradovi bi izgledali kao u siječnju i veljači, ovisnici o sezonskim prihodima bi završili na rubu gladi, proračuni bi sličili na one studentske...

Prije klimatskih promjena koje će neizbježno promijeniti i turizam, u Hrvatskoj ga redefiniraju pakleni koktel inflacije, visokih cijena najma svega - od apartmana do prostora za ugostiteljske terase na javnim površinama - masovnosti koja može biti samo sezonska i čija je posljedica pokušaj da se od tri-četiri mjeseca živi cijelu godinu, te naivno vjerovanje da će baš svi gosti između piva od pet eura s pogledom na more i stolicom pod stražnjicom i duplo jeftinijeg, s istim pogledom s veza ili zidića, odabrati prvo, dok će o prihodima i rashodima razmišljati od trenutka odlaska, pa do trenutka povratka.

Vjerovati da će i broj noćenja i izvanpansionska potrošnja rasti zbog vrućeg pića u dućanu i trafici ili da partijaneri neće preći na ono što se može ionako piti toplo, kako u kafiću, tako i na ulici – recimo, whisky – jednako je kao zagrebačke prometne gužve rješavati subvencioniranjem kupnje paraglajdera. Oboje je, Grunfovima riječima kazano, jednako i u teoriji i u praksi. Jednako glupo, da ne bude zabune.

Teško je, međutim, nešto više i očekivati u zemlji iz koje je sintagma ozbiljno planiranje protjerana da se, prema svemu sudeći, nikada ne vrati.

Serijal tekstova iz novinarskog projekta "Južna strana" realizira se u okviru projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije za 2025.

najnovije

uto, 30/09/2025 - 10:55

Južna strana (VII): Sluge pokorne i profitabilne

uto, 30/09/2025 - 10:00

U Europi se godišnje baci hrane u vrijednosti od 130 milijardi eura

pet, 26/09/2025 - 15:42

Možemo pokrenuo peticiju za priznanje Palestine

pet, 26/09/2025 - 12:37

Završilo drugo izdanje Zagrebačkih kvartova kulture: četrnaest kvartova, više od sto događanja, 300 izvođača i čak 30 tisuća posjetitelja

pet, 26/09/2025 - 12:27

Činjenice su najveći neprijatelj utjehe

pet, 19/09/2025 - 12:49

Teorija balegarskog klečanja: Pune dvije godine poslije

pet, 19/09/2025 - 12:01

Europski Zagreb i duga mračna noć uokolo

čet, 18/09/2025 - 13:26

Aktivist romskog civilnog društva Siniša-Senad Musić o školovanju Roma: Romski kult nevinosti ubire jako visoku cijenu

uto, 16/09/2025 - 15:08

Uz studentsku pobunu u Srbiji: Dva paradoksa, dva mita i jedna pobuna

uto, 16/09/2025 - 11:33

Problem za ponuđeno rješenje

Impressum

Forum.tm | Nakladnik: neprofitna udruga Dom kulture Zagreb | Adresa:
Nova cesta 115,

10000 Zagreb | email: domkulturezagreb@gmail.com | Uredništvo: Dom
kulture Zagreb

TKO? Neprofitna udruga Dom kulture **ŠTO?** Forum.tm, prostor za

slobodne ljude i one koji to žele postati **KADA?** Jučer, danas, sutra

GDJE? www.forum.tm **ZAŠTO?** Da bi stvari bile jasnije